

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-372/23-A

Název	Mateřská škola ÚSMĚV, Praha 13, Herčíkova 2190
Sídlo	Herčíkova 2190, Stodůlky, 155 00 Praha 5
E-mail	ms-usmev@centrum.cz
IČO	75030861
Identifikátor	600037657
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Alena Zhorná
Zřizovatel	Městská část Praha 13
Místo inspekční činnosti	Herčíkova 2190, Stodůlky, 155 00 Praha 5
Inspekční činnost na místě	13. 2. 2023 – 15. 2. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného mateřskou školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Příspěvková organizace vykonává činnost mateřské školy (dále „MŠ“ nebo „škola“) a školní jídelny. K termínu inspekční činnosti bylo v pěti třídách zapsáno 109 dětí ve věku od dvou a tři čtvrtě roku do sedmi let. Nejvyšší povolený počet dětí (144) byl od posledního inspekčního hodnocení navýšen o 24 dětí. V MŠ se v termínu inspekční činnosti vzdělával vysoký počet dětí s odlišným mateřským jazykem (47). Čtyři třídy jsou věkově stejnorodé,

jedna, nově zřízená, věkově smíšená třída pro děti ukrajinské národnosti je umístěna v nedaleké základní škole.

Hlavním záměrem školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (dále „ŠVP PV“) je mít přehled o různých meznících vývoje dítěte, poskytovat dětem vyvážený program činností a vytvořit jim kladný vztah k přírodě.

Škola se nachází na okraji sídlištní zástavby. Z hlediska naplňování environmentálních cílů ŠVP PV je výhodné její umístění v blízkosti přírodní rezervace Prokopského údolí.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) působí v řídicí funkci dlouhodobě. Přestože nastavila reálnou koncepci rozvoje školy, nedaří se jí naplňovat stanovené záměry, ani aktualizovat dílčí cíle v souladu s aktuálními podmínkami školy. Část svých kompetencí přenesla na svou zástupkyni (plánování přímé pedagogické činnosti, realizaci některých akcí školy, předávání informací zákonným zástupcům dětí). Procesy řízení však nejsou potřebně funkční, jelikož řídicí strategie nevedou k systematickému zkvalitňování vzdělávání. Stagnující vývoj školy dokládá skutečnost, že nedostatky v řídicím a kontrolním systému školy přetrvávají od předchozí inspekční činnosti realizované v roce 2016. Pedagogická rada stejně jako při předchozím inspekčním hodnocení projednává a analyzuje kvalitu vzdělávání v malé míře. Evaluační postupy školy se vyznačují spíše formálností, nejsou dostatečně efektivní. Závěry z hospitační činnosti neposkytují učitelkám dostatečnou zpětnou vazbu ke kvalitě jejich práce. Ze sledovaného průběhu vzdělávání je zřejmé, že se metodická podpora nezaměřuje na všechny problematické oblasti, se kterými se škola potýká. Selhávání kontrolních mechanismů se ve vzdělávacím procesu projevuje zejména nedostatečnou identifikací bezpečnostních rizik, nedostatečným zohledněním individuálních potřeb dětí a absencí účelných opatření ke zlepšení stavu.

Převážně stabilizovaný pedagogický sbor se od začátku školního roku 2022/2023 rozšířil o další pedagogické pracovníky z důvodu otevření třídy, zřízené pro děti, kterým je poskytována dočasná ochrana před ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny. Ze dvanácti pedagožek, včetně ředitelky, tři nespĺňují odbornou kvalifikaci (dvě z nich pracují v nově otevřené třídě), jedna si požadované vzdělání doplňuje studiem. Rozpis služeb převážně umožňuje součinnost učitelek při pobytu dětí venku. Od roku 2020 do konce roku 2022 využívala škola cizojazyčného asistenta. Ve třídě, kde se vzdělávají nejmladší děti a více než dvě třetiny dětí s odlišným mateřským jazykem, nebylo v termínu inspekční činnosti vzdělávání potřebně personálně posíleno s ohledem na individualizaci vzdělávání.

Od předchozí inspekční činnosti se zvýšila četnost vzdělávacích akcí, další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“) je uskutečňováno i jinými formami než samostudiem. Nedostatkem však je, že nezahrnuje všechny problematické oblasti, které mají negativní dopad na vzdělávání, např. vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem (dále „OMJ“), grafomotoriku a pedagogickou diagnostiku.

Finanční a materiální podmínky převážně umožňují realizaci ŠVP PV. Třídy jsou funkčně rozděleny. Kromě tříd je využívána další učebna pro jazykovou přípravu, logopedii nebo nadstandardní aktivity. Vybavení hračkami a didaktickými pomůckami je převážně na dobré úrovni. Děti mají k dispozici také interaktivní didaktickou pomůcku (Bee-Bot) a počítačový box. MŠ však nevyužívá potřebné vybavení pro optimální rozvoj věku přiměřených grafomotorických dovedností nejmladších dětí (vhodné pastely, velkoplošné formáty). V souladu se svým zaměřením získala škola v roce 2021 v rámci projektu *Přírodní zahrada v MŠ Úsměv* vybavení pro environmentální vzdělávání, např. vrbové stavby,

vyvýšené záhony, obloukové stoly, lavičky, dřevěný informační panel, xylofon, didaktický set, knihy o přírodě.

Vedení školy však v dostatečné míře nesleduje a nevyhodnocuje stav materiálně-technického vybavení interiéru budovy a přilehlé školní zahrady a nepřijímá patřičná opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Při inspekční činnosti bylo např. zjištěno, že před vchodem do výdejny stravy jsou zvlhčené podlahové krytiny. Zanedbávání nutné údržby vede také k výskytu bezpečnostních rizik na školní zahradě. Řada herních prvků a vybavení je opotřebená tak, že představují riziko poranění, např. dětské lavičky, stolky, skluzavka, houpadla, sedací plocha pískoviště, uvolněná dlažba na terase. Nebezpečí poranění hrozí také v případě lana nataženého nízko nad zemí nebo kovového kola v těsné blízkosti houpadla. Na základě upozornění České školní inspekce ředitelka ihned přijala dílčí opatření ke zmírnění zjištěných rizik. Zajistila upevnění zvlhčené podlahové krytiny a vydala pedagožkám pokyn, zamezující využívání školní zahrady do doby, než budou závady odstraněny.

Přestože má škola nastaveny preventivní mechanismy, bezpečnostní rizika nejsou vždy správně identifikována. Při inspekční činnosti bylo také zjištěno, že ve třídě, kde se vzdělává dítě mladší tří let, jsou volně přístupné drobné korálky, které nejsou certifikovány pro děti dané věkové skupiny, což představuje bezpečnostní riziko (vdechnutí, spolknutí). Dohled nad vstupem do budovy zajišťuje elektronický vrátný. Při inspekční činnosti však bylo zjištěno, že areál školní zahrady je volně přístupný, neboť vstupní brána byla permanentně otevřená. Ředitelka přijala ihned po upozornění inspekčního týmu dílčí opatření ke zmírnění zjištěných rizik, odstranila korálky z dosahu dítěte a ihned zajistila uzamčení otevřené brány.

Stanovená pravidla chování nejsou vždy důsledně dodržována. Děti nejsou v některých případech účelně vedeny např. k úklidu knih nebo hraček na školní zahradě. Zdravý životní styl je podporován pravidelným pobytem dětí venku, přínosná je také realizace škol v přírodě. V rámci ŠVP PV probíhají ve spolupráci s externími subjekty programy zaměřené na prevenci, např. screening zraku, stomatologický projekt *Zdravý zoubek*, projekt podporující systematický rozvoj pohybových dovedností dětí *Svět nekončí za vratky* nebo prezentace zásahů policie.

Škola zajišťuje stravování dětí čtyř tříd v objektu MŠ ve vlastní školní jídelně, děti konzumují stravu ve třídách. Pro třídu ukrajinských dětí je stravování smluvně zajištěno v jídelně základní školy. Poskytovaná strava je pestrá, pitný režim ve třídách je zajištěn čajem, mlékem a ovocnou šťávou, děti využívají také vlastní lahve s tekutinami.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve třídách učitelky vytvářely příjemnou atmosféru a přátelské prostředí. Volnou hru vhodně doplnily také aktuální tematické aktivity zaměřené např. na přírodu. Při konstruktivních a námětových hrách docházelo ke vzájemné spolupráci dětí. Časovým rozsahem byly vytvořeny dobré podmínky pro spontánní aktivity.

Komunitní kruhy v některých třídách obsahovaly přínosné prosociální prvky, zaměřily se také na motivaci pro následné činnosti. Při společných posezeních dětí ale dostaly jen omezený prostor k vyjádření vlastních prožitků. Ve třídě, kde jsou zapsány nejmladší děti (včetně dítěte, které nedovršilo věku tří let) a více než třetina dětí s odlišným mateřským jazykem, se učitelka dětem maximálně věnovala, personální zajištění pouze jedním pedagogem však nebylo v souvislosti s naplňováním specifických potřeb jedinců dostatečné. Někteří tak projevovali nejistotu a na společných hrách se podíleli sporadicky.

Pohybové aktivity měly vhodnou strukturu i přiměřenou fyzickou zátěž, ve všech třídách naplnily zdravotně preventivní účel. Učitelky využívaly efektivní metody a formy, poskytující cílenou podporu pro správné provádění cviků. Děti se radostně účastnily pohybových her, při kterých vzájemně spolupracovaly. V těchto případech byla účelně využívána třídní pravidla.

Obsahová náplň dalších řízených činností korespondovala s integrovanými bloky ŠVP PV. Ve dvou třídách nebyla diferenciací vzdělávání dětí vzhledem k jejich věku a schopnostem dostatečná. Dějově náročná frontální prezentace příběhu sice s podporou obrázků, avšak s dominantním verbálním projevem učitelky, nebyla dětem s jazykovou bariérou srozumitelná, reagovaly na ni nízkým soustředěním a psychomotorickým neklidem. Také hudební činnost v další třídě byla vzhledem k nevhodnému výběru písní pro děti nepřiměřeně náročná a příliš statická. Naopak optimální střídání dynamických a statických částí aktivit ve třídách nejstarších dětí mělo pozitivní vliv na zajištění jejich soustředění. Pedagožkám se dařilo do tematických celků vhodně začleňovat prvky rozvíjející předčtenářskou a předmatematickou gramotnost i kooperativní skupinovou práci. V následných řízených rozhovorech byly efektivně využity otevřené otázky týkající se ochrany přírody a bezpečnosti v dopravě. Učitelkám se v těchto případech také dařilo efektivně podpořit individuální verbální dovednosti dětí.

Ve třídě, kde se vzdělávají pouze děti ukrajinské národnosti, napomáhal vhodný pedagogický styl k vytváření čínorodé atmosféry. Učitelce se dařilo optimálně střídat řízené činnosti s volnou hrou, dynamickými a relaxačními chvilkami podle soustředěnosti dětí. Zdařile byla realizována logopedická prevence. Individuální péči o děti podpořila souběžná práce další učitelky. Pedagožkám se dařilo zajistit inspirativní formu vzdělávání.

Dovednostně praktické činnosti (kreslení, modelování, stříhání a lepení) rozvíjely jemnou motoriku, představivost a fantazii dětí. I když některé děti v MŠ potřebovaly úpravy vzdělávacích podmínek, intervence byly realizovány převážně intuitivně. V žádné třídě se nedařilo zajistit funkční grafomotorickou prevenci. Děti nebyly systematicky vedeny ke správnému držení pastelů ani zdravému způsobu sezení.

Pedagožky průběžně oceňovaly snahu dětí pochvalou, nejstarší děti vedly k sebehodnocení či vzájemnému hodnocení, které je směřovalo k uvědomění si vlastních úspěchů či neúspěchů. V některých třídách ale měly děti méně možností k sebevyjádření. Stejně jako při předchozí inspekční činnosti byly zaznamenány omezené možnosti pro rozvoj sebeobsluhy stolování.

Pobyt venku byl realizován v nedalekém lesoparku a vhodně tematicky navazoval na předchozí činnosti. Ve všech třídách pedagožky respektovaly individuální potřebu odpočinku jednotlivců.

Nadstandardní aktivity jsou realizovány v odpoledních hodinách externími lektory a podporují rozvoj zájmů a talentu dětí.

Hodnocení výsledků vzdělávání

V oblasti školní připravenosti na vstup do základního vzdělávání kooperuje MŠ s pedagogicko-psychologickou poradnou. V případě potřeby doporučuje škola zákonným zástupcům dětí odbornou logopedickou podporu, prevenci odchylek řečového vývoje dětí poskytují v průběhu vzdělávání pedagožky. Pro přestup dětí do dalšího stupně vzdělávání je přínosná spolupráce se základní školou (dále „ZŠ“), např. ukázky výuky v prvních třídách, návštěvy kulturních akcí pořádaných žáky ZŠ. Předčtenářská gramotnost

děti je rozvíjena návštěvami městské knihovny. Mezigenerační vztahy jsou podporovány spoluprací s domovem seniorů.

ŠVP PV obohacují také další tematické projekty a kulturní akce, např. návštěvy divadelních představení, výlety, výstavy, oslavy svátků a tradic, nebo slavnostní rozloučení s předškoláky. Škole se v souladu s ŠVP PV daří rozvíjet environmentální povědomí dětí i jejich vztah k přírodě. Akce pořádané ve spolupráci s neziskovými organizacemi, přímé pozorování přírodních zákonitostí nebo pěstitelské aktivity umožňují dětem pomocí prožitkového učení získávat praktické zkušenosti i dovednosti. Rozvíjena je tvořivost a experimentace dětí, jejich výrobky jsou prezentovány v budově školy. Vhodné edukační metody a formy využívané ve třídách nejstarších dětí v převážné míře podporují rozvoj požadovaných kompetencí dosažitelných v etapě předškolního vzdělávání. Výsledky vzdělávání jsou však z hlediska oblastí vzdělávání i tříd nevyvážené. Nedostatek příležitostí k samostatnému řečovému projevu omezuje autonomii a rozvoj verbálních dovedností dětí. Dětem není vždy poskytován žádoucí vzor při zacházení s hračkami. Nízká míra sebeobsluhy při stravování se u mnoha nejstarších dětí projevuje nesprávným používáním příboru. Škole se nedaří účelně korigovat problematické návyky dětí v oblasti grafomotoriky. Diferenciace vzdělávání není dostatečná, individualizace vzdělávání není realizována komplexně.

Ve srovnání s předchozí inspekční činností jsou dětem s odkladem povinné školní docházky účelně vedeny plány pedagogické podpory. Nedostatky ve vytyčování intervenčních metod, které byly konstatovány již při předchozím inspekčním hodnocení, však u ostatních dětí nadále přetrvávají. Záznamy o vývoji jednotlivých dětí jsou doplněny některými grafickými a pracovními listy, v nízké frekvenci mapují vývoj dítěte. MŠ se tak nedaří vytvářet přehled o různých meznících vývoje dítěte, jak stanovuje ŠVP PV. Absence konkrétních záměrů pro další pedagogické působení snižuje možnosti sjednocování postupů a vyvozování odborně podložených závěrů pro další rozvoj dítěte. U velkého množství dětí s odlišným mateřským jazykem neumožňuje optimalizovat jejich vzdělávání. Nově přichozí děti mají možnost postupné adaptace za přítomnosti rodičů. Z hlediska adaptace dětí na kolektivní předškolní zařízení je také přínosná možnost seznamovat se s MŠ v rámci odpoledních činností, které jsou pro rodiče a děti pořádány před přijímáním k předškolnímu vzdělávání, nebo návštěva školy při Dni otevřených dveří.

Velmi dobrá spolupráce se zákonnými zástupci dětí funguje na základě partnerského přístupu. Rodiče se podle zájmu zapojují do různorodých aktivit školy (např. besídka, vítání jara, Den dětí, lampionový průvod). Přínosná je celoroční hra *Rok s kocourem Matyášem*, při které děti ve spolupráci s rodiči plní úkoly a zároveň získávají i základy finanční gramotnosti. O vzdělávání svých dětí jsou rodiče podrobně informováni na třídních schůzkách a při osobním každodenním kontaktu. V případě potřeby mají možnost širších konzultací s třídními učitelkami a ředitelkou. Informace jsou rodičům předávány pomocí informačních panelů v budově školy, e-mailové korespondence a webových stránek.

Závěry

Vývoj školy

- Od posledního inspekčního hodnocení v roce 2016 se zvýšil nejvyšší povolený počet dětí ve škole, v souvislosti s tím se rozrostl pedagogický sbor. Vývoj školy má vzhledem k jejím aktuálním potřebám stagnující charakter, ŠVP PV je naplňován pouze částečně. Přetrvávají nedostatky v řízení školy, nedostatečném DVPP a evaluačním systému.

Vedení školy se nedaří potřebně udržovat a obnovovat stávající vybavení, což vede ke vzniku bezpečnostních rizik.

Silné stránky

- příjemná atmosféra a empatický přístup učitelek v průběhu vzdělávání,
- využívání efektivních forem a metod práce při realizaci pohybových aktivit,
- využívání účelných metod prožitkového učení v některých třídách,
- pestré environmentální aktivity.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- procesy řízení nejsou potřebně funkční, metodické vedení učitelek není dostatečné,
- evaluační systém není efektivní, pedagogická diagnostika není vedena účelně,
- výskyt bezpečnostních rizik související s nedostatečnou kontrolou a obnovou stávajícího materiálního vybavení,
- nesjednocená kvalita vzdělávání,
- diferenciací vzdělávání není dostatečná, individualizace vzdělávání není realizována komplexně,
- výsledky vzdělávání dětí v oblastech sebeobsluhy, přiměřené autonomie, verbálních a grafomotorických dovedností neodpovídají očekávaným výstupům podle ŠVP PV.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- aktualizovat koncepci rozvoje školy podle jejich stávajících podmínek, realizovat účinnou kontrolní činnost, z hospitační činnosti vyvozovat konkrétní závěry, přijímat opatření, vedoucí ke zlepšování vzdělávání,
- zefektivnit evaluační mechanismy, poskytovat učitelkám objektivní zpětnou vazbu o kvalitě jejich práce, zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků na zjištění z hospitační činnosti, sdílet informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dětí při jednáních pedagogické rady,
- zajistit bezpečnost dětí, identifikovat bezpečnostní rizika a realizovat účinná preventivní opatření, zajistit kontrolu nad vstupy do areálu školní zahrady, potřebně obnovovat vybavení MŠ a školní zahrady, dbát na dodržování daných pravidel, vést děti k šetrnému úklidu hraček,
- sjednotit kvalitu vzdělávání, využívat efektivní edukační metody a formy, které deklaruje ŠVP PV, posilovat přiměřenou dětskou autonomii,
- pravidelně zaznamenávat rozvojový stav dětí v souladu s jejich reálnými možnostmi, stanovovat a využívat závěry z pedagogické diagnostiky pro účelnou individuální podporu dětí, diferencovat vzdělávání,
- uplatňovat ve vzdělávacím procesu účelnou grafomotorickou prevenci, smysluplně rozvíjet individuální grafomotorické dovednosti dětí, zajistit vhodné vybavení pro kreslení nejmladších dětí, využívat vhodné pastely a velkoplošné formáty.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy neprodleně odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti v oblasti zajištění bezpečnosti dětí, ve lhůtě do 15 dnů písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly odstraněny další zjištěné nedostatky a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e- podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina vydaná Usnesením Zastupitelstva Městské části Praha 13 č. 411 ze dne 23. 9. 2009, s účinností od 1. 10. 2009
2. Rozhodnutí MHMP ČJ.: MHMP 1501987/2022 o změně zápisu v školském rejstříku ze dne 22. 8. 2022 s účinností od 1. 9. 2022
3. Potvrzení o pokračování ředitelky ve funkci ČJ.: OŠ/54/2018 ze dne 29. 6. 2018 s účinností od 1. 8. 2018 do 31. 7. 2024
4. Školní řád mateřské školy ČJ.: ŘMŠ - 1/2022, účinný od 1. 9. 2022
5. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání ČJ.: 2/2022, platný od 1. 9. 2022
6. Třídní knihy vedené ve školním roce 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
7. Školní matrika dětí zapsaných v MŠ vedená ve školním roce 2022/2023 k termínu inspekční činnosti – vybraná dokumentace
8. Kniha úrazů vedená od 1. 7. 2007 k termínu inspekční činnosti
9. Výběr z personální dokumentace pedagogických pracovníků vedené k termínu inspekční činnosti
10. Přehled o dalším vzdělávání pedagogů - školní roky 2021/2022, 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
11. Záznamy z jednání pedagogické rady - školní roky 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
12. Hospitační záznamy vedené ve školních letech 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
13. Rozpis služeb pedagožek vedený ve školním roce 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
14. Záznamy pedagogické diagnostiky o docházejících dětech vedené k termínu inspekční činnosti, plány pedagogické podpory prvního stupně
15. Účetní závěrka za rok 2022
16. Finanční vypořádání dotací MŠMT v roce 2022
17. Protokol o odborné technické kontrole tělocvičného náradí a herních prvků dětského hřiště Mateřské školy ÚSMĚV, Praha 13, Herčikova 2190 ze dne 16. 6. 2022 a 17. 6. 2021
18. Pokyn ředitelky ze dne 14. 2. 2023 o zákazu používání školní zahrady s podpisy učitelek
19. Zápis o zjištěních z inspekční činnosti v Mateřské škole, ze dne 15. 2. 2023

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Bohumila Pešková, školní
inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Iveta Kučerová, školní inspektorka

Ing. Ivana Černá, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.